

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ Ι (ΨΧ11)

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΓΚΑΡΗ
ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ
e-class: PSYCH440

ΑΚΑΔ. ΕΤΟΣ 2025-2026

2. Γνωστικές-Κοινωνικές θεωρίες ή Κοινωνικογνωστικές θεωρίες

Επιχειρούν να ερμηνεύσουν με ποιες διαδικασίες & «βήματα» κατανοούμε και στη συνέχεια αναπαριστούμε ενεργά τις εμπειρίες μας, και στη συνέχεια σχεδιάζουμε τη δράση μας.

π.χ. Η **Θεωρία της Γνωστικής Ασυμφωνίας του Festinger** ερμηνεύει τις διαδικασίες που γνωστικά συμβαίνουν όταν βιώνουμε διλήμματα και πώς αυτά λύνονται.

Η **Θεωρία της Κοινωνικής Διευκόλυνσης του Zajonc** εξηγεί πώς σε έργα-καθήκοντα που γνωρίζουμε πολύ καλά, μπροστά σε ακροατήριο, αποδίδουμε ικανοποιητικότερα (*απαντάει στο πώς αντιλαμβανόμαστε το ακροατήριο όταν εκτελούμε ένα έργο*).

Οι βασικές έννοιες προέρχονται από τη Γνωστική Ψυχολογία

Καταγραφή και ερμηνεία της συμπεριφοράς με βάση τις γνωστικές λειτουργίες του ατόμου:

- αντίληψη
- κατανόηση
- μνήμη
- αναπαράσταση της γνώσης/
της εμπειρίας
- λήψη απόφασης
- κινητοποίηση για δράση.

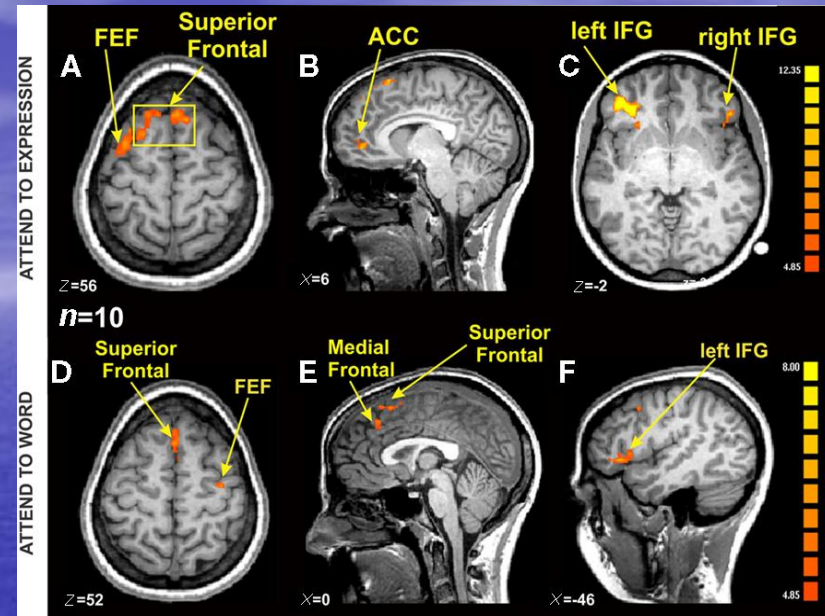

3. Κοινωνική Νευροεπιστήμη

*«Είμαστε βιολογικές
ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ».....*

Οι εγκεφαλικές λειτουργίες
σχετίζονται με την κοινωνική
σκέψη και με την κοινωνική
συμπεριφορά.

Η Κοινωνική Νευροεπιστήμη
διευκολύνεται από τις εξελίξεις
της τεχνολογίας.

Ηλεκτροεγκεφαλογραφία
(χαρτογράφηση
ανατομίας εγκεφάλου),
απεικόνιση δομής και
λειτουργίας εγκεφάλου
(CT, fMRI)

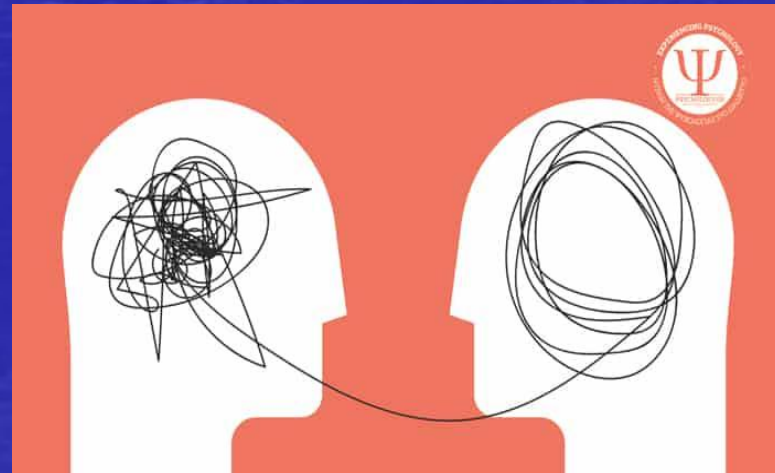
Παραδείγματα...

- Οι μετρήσεις της κορτιζόλης σε καταστάσεις άγχους ενός ατόμου θα είναι αυξημένες.
- Οι μετρήσεις της τεστοστερόνης μετρούν τα συναισθήματα δύναμης και υπεροχής
- Οι απεικονίσεις των εγκεφαλικών λειτουργιών με λειτουργική Μαγνητική Τομογραφία (fMRI) δείχνουν διαφορετικές εγκεφαλικές λειτουργίες σε διαφορετικές κοινωνικές συμπεριφορές (στον αλtruισμό, στην επιθετικότητα).

4. Κοινωνική Ψυχολογία & Προσωπικότητα

Περιλαμβάνει τις προσπάθειες για την ερμηνεία της κοινωνικής συμπεριφοράς με βάση τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας.

- ❑ Είναι έμφυτα; *π.χ. στον χαρισματικό ηγέτη;*
- ❑ Οι συμπεριφορές διακρίσεων εις βάρος ατόμων ή ομάδων βασίζονται στην αυταρχικότητα της προσωπικότητας;

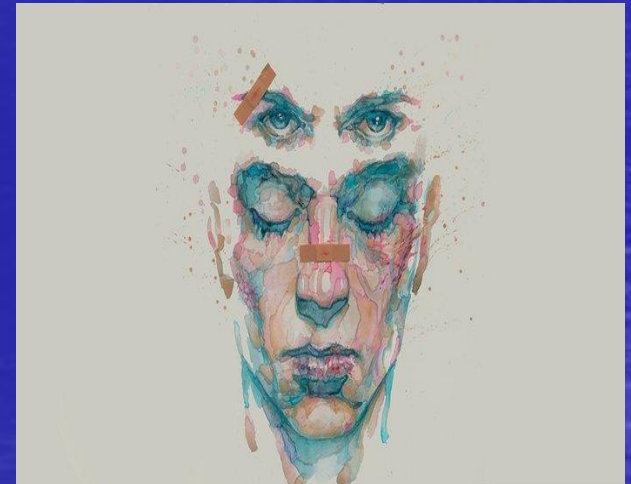
Άτομα αυταρχικά που επιθυμούν να κυριαρχούν στους άλλους είναι προκατειλημμένα και εύκολα υιοθετούν στερεότυπα για άτομα και ομάδες.

Journal of Personality and Social Psychology

Είναι σταθερά ή μεταβαλλόμενα τα
χαρακτηριστικά προσωπικότητας;

Σπάνια μένουν ανεπηρέαστα από περιβαλλοντικές
επιρροές.

Οι άνθρωποι επηρεάζονται και αλλάζουν, σε
διαφορετικές στιγμές, σε διαφορετικά πλαίσια, για
διαφορετικούς λόγους.

ΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

Στη ΔΕΚΑΕΤΙΑ '70 (ΗΠΑ, Ευρώπη) η κρίση ξεσπάει *από:*

Kenneth Ring (προτείνει έρευνες πεδίου αντί των πειραματικών ερευνών και περισσότερες εφαρμογές της θεωρίας στην κοινωνική πρακτική)

H. Tajfel με τη θεωρία του για την κοινωνική ταυτότητα και τη διομαδική σύγκρουση

S. Moscovici με την έρευνα στις κοινωνικές αναπαραστάσεις.

Θεωρήθηκε ότι η Κοινωνική Ψυχολογία ήταν:

- Θετικιστική

Ασκήθηκε οξεία κριτική στο παραδοσιακό θετικιστικό μοντέλο ...στις πειραματικές έρευνες που πραγματοποιούνταν με βάση:

το υποθετικο-παραγωγικό μοντέλο σκέψης που υιοθετεί μία εξωτερική αντικειμενική πραγματικότητα που «μας περιμένει» να την εξερευνήσουμε.

ΘΕΤΙΚΙΣΜΟΣ

(Auguste Comte-19^{ος} αιώνας)

Η αποδοχή της επιστημονικής μεθόδου
άκριτα και η θεώρησή της ως θρησκείας

Κριτική στο Θετικισμό

Οι αιτιώδεις σχέσεις που εντοπίζουν οι κοινωνικοί ψυχολόγοι είναι ουσιαστικά ψευδο-επιστημονικές γιατί μεροληπτούν σε υπερβολικά υψηλό υποκειμενικό βαθμό με εκτιμήσεις και ερμηνείες.

Επομένως, κρίθηκε ότι πρέπει να απορριφθεί η ιδέα των εσωτερικών αιτιωδών μηχανισμών που διερευνώνται από τον επιστήμονα-ερευνητή.

**Ενώ ο χημικός τις χημικές ενώσεις και ο γεωλόγος
τα πετρώματα.. ο κοινωνικός ψυχολόγος
μελετάει τον «εαυτό» του.**

Χρησιμοποιούνται ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ (π.χ.
επιθετικότητα, αλτρουϊσμός, ηγεσία) που επιτρέπουν τη
μέτρηση εννοιών ή καταστάσεων αλλά αγνοούν ή
παραμελούν τον κίνδυνο της υποκειμενικότητας.

- Οι περισσότεροι κοινωνικοί ψυχολόγοι δεν «ανησυχούν» επαρκώς για το πρόβλημα του θετικισμού.
- Τονίστηκε, η ψυχική ζωή του ατόμου δεν παύει να είναι ουσιαστικά «κοινωνική» και ότι θα πρέπει να διερευνάται ως τέτοια, στο κοινωνικό πλαίσιο.
- Τονίστηκε, η ψυχική ζωή του ατόμου είναι ουσιαστικά «κοινωνική» και ότι θα πρέπει να διερευνάται ως τέτοια, μέσα στο κοινωνικό πλαίσιο.

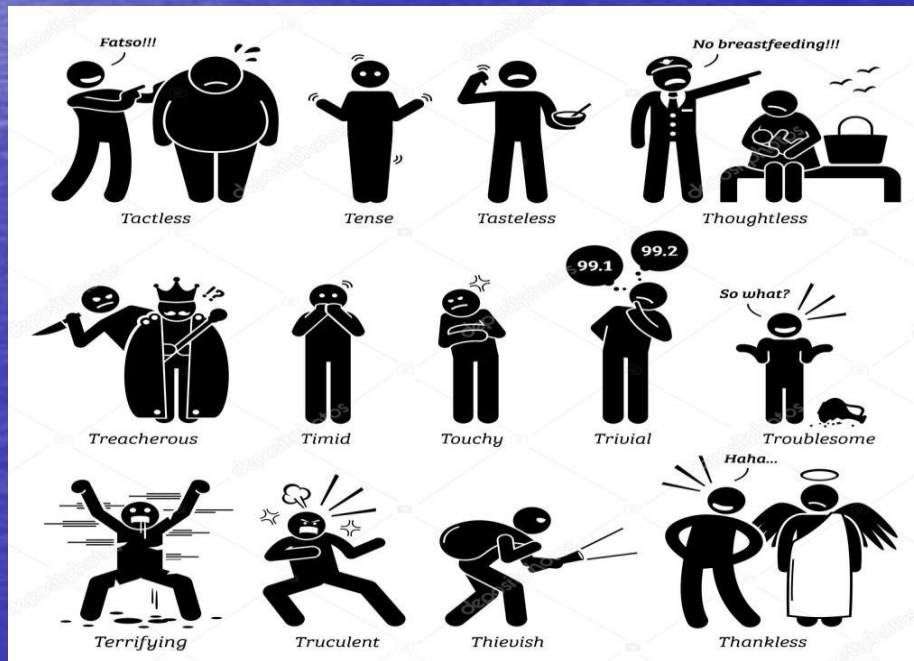
Διαμορφώθηκαν νέες σχολές στην Κοινωνική Ψυχολογία

- Εθογενής ή Ηθογονική Ψυχολογία [ethogenic psychology] του Rom Harre
- Κοινωνικός Κονστραξιονισμός [social constructionsm] του K. Gergen
- Κοινωνικός Κονστρουκτιβισμός [social constructivism] του S. Moscovici

(J. Rijsman & W. Stroebe (1989), European Journal of Social Psychology, 19, σελ. 339-344.

ΠΡΟΤΑΘΗΚΑΝ 4 ΕΠΙΠΕΔΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

- **ΕΝΔΟ-ΑΤΟΜΙΚΟ:** πώς το άτομο αντιλαμβάνεται την εμπειρία του στο κοινωνικό πλαίσιο π.χ. έρευνα για την αλλαγή της κοινωνικής του ταυτότητας όταν μεταναστεύει ή της επιθετικότητας.

- **ΔΙΑ-ΑΤΟΜΙΚΟ & ΣΧΕΤΙΚΟ ΜΕ ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ:**
διαπροσωπική αλληλεπίδραση μέσα σε
συγκεκριμένο πλαίσιο π.χ. έρευνα σχετικά με
τη δυναμική της ισορροπίας της δυαδικής
σχέσης ενός ζευγαριού)

- **ΔΙΟΜΑΔΙΚΟ:**

η μελέτη της διαπροσωπικής αλληλεπίδρασης λαμβάνοντας υπόψη κοινωνικές μεταβλητές όπως τους κοινωνικούς ρόλους, το κοινωνικό status, το εργασιακό επίπεδο, το εισόδημα κλπ.

- **ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΟ**

η σημασία των γενικότερων πεποιθήσεων για τα χαρακτηριστικά κάποιων ομάδων

π.χ. οι αναπαραστάσεις που έχει μια κοινωνία για τη μειονοτική επιρροή ευάλωτων ομάδων π.χ. των Ρομά)

ΣΤΑΣΕΙΣ (ATTITUDES)

Η ΕΝΝΟΙΑ «ΣΤΑΣΗ»

Η ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΣΤΑΣΗΣ

ΠΩΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΣΤΑΣΕΙΣ

- ✓ Φαινόμενο Απλής Έκθεσης
- ✓ Εξαρτημένη Αντανακλαστική μάθηση

Στάση (attitude) από το λατινικό aptus= ικανός, έτοιμος για δράση

- ταυτίζεται με την τοποθέτηση σχετικά με κάτι
- τη νοοτροπία
- την ετοιμότητα ή την προδιάθεση για δράση- θετική ή αρνητική

Gordon Allport, 1935

«Εγχειρίδιο Κοινωνικής Ψυχολογίας»: ουσιώδης έννοια της Αμερικανικής Κοινωνικής Ψυχολογίας, στην πειραματική έρευνα και στη θεωρία.

Στάση είναι μια νοητική και νευρολογική κατάσταση ετοιμότητας, οργανωμένη μέσα από την εμπειρία που ασκεί κατευθυντήρια ή δυναμική επιρροή στην αντίδραση του ατόμου σε όλα τα αντι-κείμενα και καταστάσεις με τα οποία σχετίζεται.

M. Rokeach, 1968

Είναι ένα αρκετά σταθερό σύνολο οργανωμένων απόψεων προς αντικείμενα, πρόσωπα και καταστάσεις, το οποίο προδιαθέτει μόνιμα το άτομο να ενεργήσει με έναν συγκεκριμένο τρόπο.

Σύστημα πεποιθήσεων (belief system)

Οι στάσεις συνυπάρχουν στο Σύστημα Πεποιθήσεων του ατόμου (belief system) μαζί με Γνώμες, Πίστεις, Αξίες και με

Ιδεολογίες: σύνολα απόψεων θρησκευτικών, φιλοσοφικών και πολιτικών, λιγότερο ή περισσότερο καθιερωμένα που πηγάζουν από εξωτερικές μορφές εξουσίας- λιγότερο ή περισσότερο ισχυρές.

Τρεις φάσεις ανάπτυξης του επιστημονικού ενδιαφέροντος σχετικά με τις στάσεις:

-1920-1930: πώς μετρώνται οι στάσεις -κλίμακες μέτρησης

-1950-1960: Η αλλαγή των στάσεων-στρατηγικές αλλαγής
Έως και το τέλος της δεκαετίας του '70, η έρευνα των στάσεων αντιμετώπισε αμφισβήτηση, εξ αιτίας της περιορισμένης σχέσης μεταξύ στάσεων και συμπεριφοράς. Ποια είναι η λειτουργία των στάσεων; Θεωρία του Katz (1968).

-1980-1990: Αναζωπυρώθηκε το ενδιαφέρον για τις στάσεις, δόθηκε έμφαση στη δομή τους και στη σχέση μεταξύ στάσεων-συμπεριφοράς και στο πώς το συναίσθημα επηρεάζει τη στάση και την αλλαγή της.

(McGuire, 1986).

Δομή των στάσεων

Μονοδιάστατο μοντέλο (Thurstone, 1931): η στάση έχει μία και μόνο διάσταση, τη συναισθηματική, δηλ. ταυτίζεται με το συναίσθημα (πόσο μου αρέσει-προτιμώ κάτι ή το αντίθετο, δεν μου αρέσει-απορρίπτω).

- Ουσιαστικά πρόκειται για μια **μονοδιάστατη «ολιστική προσέγγιση» της στάσης**: μια στάση έχει πολλά πιθανά στοιχεία ως περιεχόμενο, αλλά είναι κυρίαρχο το συναισθηματικό στοιχείο.

Δυσδιάστατο μοντέλο (Allport, 1935)

Η στάση είναι μια **διαρκής και γενική αξιολογική προδιάθεση** προς τον εαυτό και τους άλλους που έχει **γνωστικό περιεχόμενο**.

Πρόκειται για **μία νοητική κατάσταση ετοιμότητας** που αξιολογεί την πιθανή δράση-θετικά ή αρνητικά- και προδιαθέτει για δράση.

- Ουσιαστικά αφορά σε μια ιδιωτική υπόθεση, μη παρατηρήσιμη από τους άλλους.
- Είναι παρατηρήσιμη μόνο ενδοσκοπικά από το ίδιο το άτομο.

Τρισδιάστατο Μοντέλο Rosenberg & Hovland, 1960

Himmelfarb & Eagly, 1974

Κάθε στάση αποτελείται από:

- γνωστικά στοιχεία (σκέψεις, αντιλήψεις)
- συναισθηματικά στοιχεία (θετικά και αρνητικά συναισθήματα ή μεικτά)
- προδιάθεση για δράση-συμπεριφορά

Τίθεται υπό αμφισβήτηση η σχέση μεταξύ στάσης & συμπεριφοράς

(Zanna & Rempel, 1988).

Άλλα χαρακτηριστικά των στάσεων

- ❑ Οι στάσεις είναι μόνιμες και συνοδεύονται σταθερά από συναισθηματικά στοιχεία (π.χ. ένα στιγμιαίο συναίσθημα δεν είναι στάση).
- ❑ Αφορούν σημαντικά γεγονότα ή αντικείμενα με τα οποία σχετιζόμαστε. Δεν έχουμε στάση για ό,τι δεν μας αφορά, δεν εμπίπτει στις εμπειρίες μας, άμεσα ή έμμεσα.
- ❑ Ενέχουν ένα βαθμό αφαίρεσης.

(Breckler, 1984)

Διαμόρφωση των Στάσεων

Φαινόμενο της Απλής Έκθεσης

**Εξαρτημένη Αντανακλαστική Μάθηση για τη
διαμόρφωση των Στάσεων**

Φαινόμενο απλής έκθεσης

- Η επαναλαμβανόμενη έκθεση και επαφή με ένα αντικείμενο συνεπάγεται ισχυρότερη έλξη προς αυτό (Zajonc, 1968).

- Η απλή έκθεση μας επηρεάζει περισσότερο –θετικά ή αρνητικά- όταν δεν έχουμε από πριν επαρκείς διαθέσιμες πληροφορίες.

π.χ. Προεκλογικά, μας έλκουν περισσότερο οι βουλευτές της Βουλής, συγκριτικά με τους υπολοίπους υποψηφίους οι οποίοι βρίσκονται εκτός της Βουλής, όταν μάλιστα οι πληροφορίες μας είναι περιορισμένες γι' αυτούς.

Στο βασικό πείραμα του Zajonc, οι ερευνητές έλεγαν στους συμμετέχοντες ότι η έρευνα στην οποία συμμετείχαν ήταν ένα πείραμα για το πώς μαθαίνουν οι άνθρωποι μία ξένη γλώσσα.

Στην 1^η φάση, σε έναν υπολογιστή εμφανίζονταν διαδοχικά, για 2'' ο καθένας 10 χαρακτήρες-γράμματα που έμοιαζαν με κινεζικά ιδεογράμματα.

Διέφεραν ως προς το πόσες φορές παρουσιάζονταν π.χ. μόνο 1 φορά, 10 φορές, 25 φορές κ.λπ.

Στη 2η φάση, οι συμμετέχοντες πληροφορούνταν ότι οι χαρακτήρες εκφράζονταν με κάποια επίθετα και θα έπρεπε να μαντέψουν αν είχαν θετική ή αρνητική χροιά.

- **Στη συνέχεια,** τα επίθετα αυτά παρουσιάζονταν μαζί με τα σύμβολα. Οι συμμετέχοντες αξιολογούσαν αν πίστευαν ότι το σύμβολο αντιπροσώπευε ένα επίθετο που είχε θετικό ή αρνητικό νόημα.

ΕΥΡΗΜΑΤΑ

Ο Zajonc βρήκε μια θετική γραμμική συσχέτιση μεταξύ της συχνότητας έκθεσης και της προτίμησης:

όσες περισσότερες φορές το σύμβολο είχε παρουσιαστεί στους συμμετέχοντες στην 1η φάση, τόσο πιο θετικά αξιολογούσαν τα επίθετα στην τελευταία φάση.

Φάνηκε ότι η απλή έκθεση είχε σημαντική επιρροή στις θετικές στάσεις, στο θετικό νόημα ενός επιθέτου και στα θετικά συναισθήματα του συμμετέχοντα, δηλ. όσο περισσότερο βλέπουμε κάτι, τόσο περισσότερο μας αρέσει και νιώθουμε θετικά.

Οι επιδράσεις αυτού του ευρήματος ήταν σημαντικές

- Απορρίφθηκαν παλαιότερες θέσεις
ότι η εξοικείωση με κάτι μας κάνει να βαριόμαστε, ή
η θέση ότι «η απουσία κάνει την καρδιά να χτυπάει
πιο δυνατά», δηλ. αυξάνει την επιθυμία και την έλξη.
- Οδήγησε σε πολλές εφαρμογές.
-

Πειραματική έρευνα των Mita, Dermer & Knigh (1977)

Παρουσιάστηκαν στους συμμετέχοντες 2 φωτογραφίες τους (τραβηγμένες πριν από το πείραμα).

Η μία ήταν μια κανονική φωτογραφία, η άλλη όμως ήταν μια κατοπτρική εικόνα της αρχικής φωτογραφίας, δηλ. η 1η εικόνα αντιστοιχούσε στο πώς μας βλέπουν οι άλλοι σε μια φωτογραφία του εαυτού μας, ενώ η 2η αντιστοιχούσε στο πώς βλέπουμε εμείς τον εαυτό μας «στον καθρέφτη».

Οι φωτογραφίες είχαν εκτυπωθεί με τέτοιο τρόπο ώστε να μην μπορεί κάποιος (τουλάχιστον συνειδητά) να διακρίνει τη διαφορά τους.

Στη συνέχεια ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες να αξιολογήσουν ποια από τις δύο φωτογραφίες τούς άρεσε περισσότερο.

Οι συμμετέχοντες είχαν μια σημαντική τάση προτίμησης της φωτογραφίας που απεικόνιζε το κατοπτρικό είδωλό τους αντί της συνηθισμένης φωτογραφίας, δηλ. στη 2η.

Όταν οι φίλοι των συμμετεχόντων αξιολόγησαν τις ίδιες φωτογραφικές εκτυπώσεις, προτίμησαν την 1η «πραγματική» φωτογραφική άποψη.

Ευρήματα

1. Προτιμούμε την κατοπτρική φωτογραφική εκτύπωση, διότι αυτή είναι η «εικόνα» του εαυτού μας που βλέπουμε συχνότερα (Φαινόμενο της Απλής Έκθεσης).

2. Και στις δύο περιπτώσεις, και των συμμετεχόντων και των φίλων τους, η προτίμηση ήταν μεγαλύτερη προς την πιο οικεία οπτική γωνία του ατόμου, δηλαδή όταν βαθμολογούσε τη φωτογραφία επηρεαζόταν από αυτή που χρησιμοποιούσε συχνότερα.

Επομένως

- Η απλή έκθεση σε μια συγκεκριμένη οπτική γωνία, συγκριτικά με μια άλλη, φάνηκε ότι είχε σημαντικό αντίκτυπο στις αξιολογήσεις προτίμησης που έχουμε.
- Τα ευρήματα των Mita και συνεργατών βοηθούν να εξηγήσουμε γιατί δεν μας αρέσουν ποτέ οι φωτογραφίες του εαυτού μας.

Για το Φαινόμενο της Απλής Έκθεσης περισσότερες από 200 έρευνες που μελετήθηκαν με ανασκόπηση δείχνουν ότι πρόκειται για ένα **εξαιρετικά ισχυρό φαινόμενο με πολλές εφαρμογές** (Bornstein, 1989).

Δεν περιορίζεται μόνο σε οπτικά ερεθίσματα (όπως στην έρευνα του Zajonc), αλλά και σε:

- ☐ ακουστικά ερεθίσματα (Heingartner & Hall, 1974)
- ☐ ερεθίσματα για τροφές (Crandall, 1970)
- ☐ διαφήμιση (Sawyer, 1981)
- ☐ διατροφικές προτιμήσεις (Pilner, 1982),
- ☐ στην προτίμηση για τη μουσική rock-and-roll

Έρευνα των Brickman, Redfield, Harrison και Crandall (1972)

Διερεύνησε κατά πόσο η επαναλαμβανόμενη έκθεση στη μουσική rock-and-roll θα οδηγούσε σε μια πιο θετική στάση για αυτό το είδος μουσικής.

Προπτυχιακοί φοιτητές άκουσαν μέρος από 5 τραγούδια rock-and-roll, διάρκειας 90'' που προέρχονταν από δημοφιλείς δίσκους της δεκαετίας του '60.

- Τα άκουσαν 0, 1, 2, 5 ή 10 φορές.
- Στη συνέχεια, άκουσαν για 3''-5'' ένα τμήμα από το ρεφραίν κάθε τραγουδιού.
- Τέλος ζητήθηκε να αξιολογήσουν πόσο τους άρεσε το τραγούδι.

Αυτό που περίμεναν ήταν το Φαινόμενο της Απλής Έκθεσης, δηλαδή την έκφραση μεγαλύτερης προτίμησης για τα τραγούδια που οι συμμετέχοντες είχαν ακούσει πιο συχνά.

Πριν από τη μελέτη οι συμμετέχοντες είχαν δηλώσει πως τους άρεσε η rock-and-roll μουσική.

Ευρήματα

Διαπίστωσαν μια μείωση της προτίμησης όταν η έκθεση αυξανόταν.

Το εύρημα αυτό προκάλεσε έκπληξη!!

Γιατί η αυξημένη έκθεση έκανε τις στάσεις λιγότερο θετικές;

Μετά το πείραμα, οι ερευνητές παρατήρησαν ότι πολλοί συμμετέχοντες είπαν ότι, αν και συνήθως τους άρεσε η rock-and-roll μουσική, δεν τους άρεσε το συγκεκριμένο παλιομοδίτικο στιλ της μουσικής του πειράματος.

Επομένως:

- ❑ Το Φαινόμενο της Απλής Έκθεσης προϋποθέτει ότι τα ερεθίσματα είναι πρωτότυπα, δηλ. δεν συνοδεύονται ήδη από κάποια προηγούμενη αρνητική φόρτιση.
- ❑ Επειδή οι συμμετέχοντες ξεκινούσαν με μία αρχικά *αρνητική* στάση σχετικά με τη μουσική αυτή (παλιομοδίτικη), η επαναλαμβανόμενη έκθεση ενίσχυε αυτές τις αρνητικές συναισθηματικές αντιδράσεις.

Για να ελέγξουν αυτή την υπόθεση, ο Brickman και συνεργάτες πραγματοποίησαν μια ακόμη μελέτη.

Οι συμμετέχοντες εκτέθηκαν σε αφηρημένους ζωγραφικούς πίνακες τους οποίους λίγο πριν είχαν αξιολογήσει:

- πολύ θετικά
- πολύ αρνητικά
- ουδέτερα.

Διαπίστωσαν

Αρχική θετική στάση → Υψηλότερη έκθεση → Αυξημένη προτίμηση

Αρχική ουδέτερη στάση → Υψηλότερη έκθεση → Αυξημένη προτίμηση

Αρχική αρνητική στάση → Υψηλότερη έκθεση → Μειωμένη προτίμηση.

Συμπεράσματα

Επιβεβαιώθηκε μια οριακή συνθήκη για την αποτελεσματικότητα της απλής έκθεσης στις στάσεις:

- η αρχική στάση πρέπει να είναι ουδέτερη ή θετική για να προκαλέσει αυξημένη θετική προτίμηση.
- Αυτό συνάδει με τη διαπίστωση ότι η επίδραση του Φαινομένου της Απλής Έκθεσης ισχύει περισσότερο στις περιπτώσεις όπου μας είναι γνωστά αρχικά πολύ λίγα πράγματα σχετικά με το αντικείμενο της στάσης.
- Δηλ. όταν δεν έχουμε πολλές πληροφορίες από πριν ώστε να επηρεάζουν το πώς τοποθετούμαστε σχετικά με το αντικείμενο της στάσης (ροκ μουσική).